

інформатизація соціальної сфери стане дієвим механізмом розвитку соціальної держави та забезпечення основних задач соціальної держави.

Література

1. Konkolewsky H.-H. Digital economy and the future of social. Administration. 2017. Vol. 65. № 4. P. 21–30. URL: https://www.researchgate.net/publication/322141795_Digital_economy_and_the_future_of_social_security.

2. Кулина Г., Налукова Н. Інформатизація сфери соціального забезпечення як необхідна компонента формування цифрової економіки. *Світ фінансів*. Вип. 1(62). Тернопіль, 2020. С. 95-106.

3. Про організацію надання соціальних послуг. Постанова КМУ від 28 груд. 2021 р. № 587-2020-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text>

УДК 342.52 (477)(043.2)

Рибікова Г.В., к.ю.н.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ІДЕЯ ЗАКОНОПРОЕКТУ ЯК САМОСТІЙНИЙ ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП ЗАКОНОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Категорія «ідея законопроекту», на жаль, не отримала належної уваги з боку наукової спільноти, не представлена в нормативно-правових актах, що, на наш погляд, суттєво впливає на якість законотворчої діяльності.

Вважаємо, що саме ця категорія здатна надати тверду основу законопроекту, відповідно закласти його ідеологічний фундамент. Від чітко та лаконічно сформульованої ідеї, яка сама по собі вже окреслює, визначає, формує певні межі та напрям майбутньої законотворчої діяльності, залежить, у тому числі, й подальша доля самого законопроекту, його якісна складова.

Переконані, що категорія «ідея законопроекту» посідає самостійне місце серед понять теорії правотворчості. Відповідно її можна визначити як початковий етап законотворчої діяльності, на якому пропонується оптимальний спосіб вирішення об'єктивно існуючої суспільної проблеми з урахуванням існуючих ресурсів, балансу інтересів зацікавлених осіб в конкретно-історичний період на основі верховенства права.

Хочемо відмітити, що варто чітко відокремлювати категорії «ідея законопроекту» та «концепція законопроекту», які тісно пов'язані, але не є тотожними, оскільки концепція законопроекту є логічним продовженням реалізації сформульованої ідеї і містить її деталізацію, яка в подальшому перетвориться в текст законопроекту, це в ідеалі. В реальному житті ідея законопроекту, наприклад, пов'язаного з пенсійною або податковою реформою, може бути непопулярною, але в концепції вона, зазвичай,

відображається як позитивна, реформаторська пропозиція, щоб її в подальшому легатимізувало суспільство. Виходом з такої невідповідності може бути досвід успішних політиків, які звертались в подібних випадках до громадськості та пояснювали суть та необхідність таких реформ, але для ефективності такого способу потрібен досить високий рівень довіри.

Випадки, коли концепція покликана приховати справжню ідею законопроекту потребують контролю з боку громадянського суспільства, наприклад, за допомогою незалежної експертизи.

Наукове обґрунтування першого етапу законотворчості дозволить як удосконалити якість законопроектної діяльності, запропонувати ефективні алгоритми пошуку, формування, формулювання, обговорення ідей законопроектів, а також ефективно використовувати ресурси парламенту.

Систематизовані сформульовані ідеї законопроектів можуть бути покладені в основу планування законопроектної діяльності.

Громадська ініціатива при формуванні ідей законопроектів потребує особливої уваги, так, відповідно можна створити базу даних ідей, запропонованих науковцями, бізнесменами, окремими громадянами, запровадити рейтинг таких ідей за кількістю найбільш підтриманих громадськістю. Таку базу даних можна поєднати з базою даних проблем, які потребують регулювання на рівні закону. Відповідно, вирішення кожної проблеми може бути розглянуто різними способами, що призведе до конкуренції ідей та вибору оптимальної ідеї в існуючих реаліях.

Подібний інститут участі громадськості в законотворчій діяльності, на нашу думку, дозволить вивести на новий рівень відносини держави і суспільства, ефективно вплине як на розвиток громадянського суспільства, так і на розвиток в Україні правової демократичної держави.

В менеджменті ідей законопроектів варто виділити не лише нові ідеї, яких раніше не було, але й ідеї, від яких безпідставно відмовились, але вони довели свою ефективність в минулому (з корекцією на зміни, які відбулися), а також ідеї законопроектів в зарубіжних країнах.

Одним із завдань, які виконує категорія «ідея законопроекту», є виступати орієнтиром для всієї подальшої законотворчої діяльності по її реалізації.

Розглядаючи ідею законопроекту самостійним початковим етапом законотворчої діяльності, від якості якого залежить весь наступний законотворчий процес, підкреслюємо необхідність контролю якості у вигляді науково-правової експертизи такої ідеї.

Література

1. Загальна теорія права: підручник / за заг. ред. М.І. Козюбри. Київ: Ваїте, 2015. 392 с.
2. Гусаров С.М. Законотворчість і законодавчий процес в Україні: монограф. / за заг. ред. О.М. Бандурки. Харків, 2014.

3. Кравченко М.Г. Основні ознаки та вимоги до якісного закону. Адміністративне право і процес. URL: <http://applaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/4-6-2013/item/229-osnovni-oznaky-ta-vymohy-do-yakisnoho-zakonu-kravchenko-m-h>.

4. Сурай І., Караченцева Н. Чинники якості законодавчої діяльності в Україні. *Державне управління та місцеве самоврядування*. Дніпро, 2016. Вип. 1 (28). С. 54-60.

УДК 342 (043.2)

Рудковська Олена, фахівець,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна
Гусельцева Д.Є., здобувачка вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДО ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ МЕТОДІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Поняття «метод» у широкому розумінні означає шлях до чогось або спосіб діяльності суб'єкта в будь-якій її формі. Метод – це спосіб, шлях пізнання і практичного перетворення реальної дійсності, система прийомів і принципів, що регулюють практичну і пізнавальну діяльність суб'єктів.

Методи наукового дослідження класифікують за різними критеріями. Найпоширенішим є поділ основних методів за двома основними ознаками, а саме: мети і способу реалізації. За ознакою мети виділяють первинні методи, що використовуються для збору інформації, вивчення джерел, спостереження, опитування тощо. Вторинні методи використовуються з метою обробки та аналізу отриманих даних, а саме: кількісний і якісний аналіз даних, їх систематизація тощо.

За ознакою способу реалізації розрізняють логіко-аналітичні, візуальні, експериментально-ігрові методи. До логіко-аналітичних належать методи дедукції (перехід від знання загальних закономірностей до аналізу понять) та індукції (перехід від знання окремих фактів до аналізу фактів), що різняться вихідним етапом аналізу. Вони доповнюють один одного і можуть використовуватися з метою верифікації – перевірки істинності гіпотез і висновків.

Візуальні (графічні) методи (схеми, діаграми, картограми тощо) дають змогу отримати синтезоване уявлення про досліджуваний об'єкт і показати наочно його складові, їхню питому вагу, причинно-наслідкові зв'язки, інтенсивність розподілу компонентів у заданому об'ємі. Ці методи тісно пов'язані з комп'ютерними технологіями.